

Андрій Зеленський
к.е.н., заступник завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Подільський ДАТУ,
zelenskiy2306@gmail.com

Вікторія Сторожук
студентка групи ФБЗ 17-1к,
Кам'янець-Подільський навчально-науковий інститут Університету ДФС,
victoriyastorozhuk@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА

INNOVATING FORMS OF FINANCING OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS

Анотація. Досліджено інноваційні форми фінансування створення і розвитку малих підприємств. Виокремлено переваги та недоліки основних інноваційних форм фінансування малого та середнього бізнесу в світовій практиці.

Аннотация. Исследованы инновационные формы финансирования создания и развития малых предприятий. Выделены предпочтения и недостатки основных инновационных форм финансирования малого и среднего бизнеса в мировой практике.

Annotation. Innovative forms of financing for creation and development of small enterprises are investigated. The advantages and disadvantages of the main innovative forms of financing of small and medium business in the world practice are highlighted.

Представники малого підприємництва виступають одним із основних секторів ринкової економіки. Роль малого бізнесу полягає головним чином у вирішенні питання зайнятості та створенні додаткових робочих місць, сприянні структурній перебудові економіки, зміцненні економічної бази регіонів, збільшенні загальних обсягів виробництва, створенні сприятливого середовища для розвитку конкуренції, стимулюванні впровадження досягнень наукового прогресу та формуванні нової групи підприємців – власників. У малому бізнесі, на відміну від великих підприємств, питання пошуку та залучення фінансових ресурсів виникає як у процесі створення, розвитку, так і в процесі поточної діяльності. Нестача оборотного капіталу є однією з найбільш поширених проблем у малому підприємстві. На практиці нові або невеликі підприємства не в змозі фінансувати інноваційну діяльність тільки за рахунок внутрішніх ресурсів, оскільки це доволі складно і ризиковано, тому вони звертаються до зовнішніх джерел. Отже, підприємства малого і середнього бізнесу відчують високу потребу в залученні додаткових джерел фінансування [1].

Нині, крім загальноприйнятих способів залучення капіталу, таких як банківське кредитування або публічне розміщення цінних паперів серед зовнішніх потенційних інвесторів (ІРО), існує декілька альтернативних варіантів. Серед них вважають найбільш поширеними є гранти, міжнародні програми, кредити міжнародних банків і фінансових організацій, таких як ЄБРР, МФК, НЕФКО, KfW, фандрайзинг, краудсорсинг, краудфандинг і залучення ангельських інвестицій. Для створення малого бізнесу, наприклад, в кондитерській галузі, пропонуємо скористатися одним із двох останніх видів фінансування. Який спосіб фінансування буде доступний тому чи іншому проекту: краудфандинг або ангельське інвестування – вибір досить складний [2]. Обидва варіанти мають свої позитивні та негативні сторони. Якщо організовувати невелике підприємство, виводити на ринок нові продукти, технології або послуги, необхідно ретельно оцінити свої можливості та зупинитися на варіанті, найбільш відповідному для певної ситуації.

Бізнес-ангел – це приватний венчурний інвестор, що забезпечує фінансову та експертну підтримку компаній на ранніх етапах розвитку. Поняття «ангел» сформувалося в театральному середовищі Нью-Йорка на початку ХХ століття. У Театральному кварталі навколо Бродвею

«ангелами» називали забезпечених шанувальників театру, які інвестували в нові постановки. Ангельські інвестиції є головним джерелом фінансування стартапів у Європі.

Краудсорсинг (англ, crowdsourcing; crowd – «натовп», sourcing – «підбір ресурсів») – термін, вперше введений письменником Джеффом Хауї (Jeff Howe) і редактором журналу Wired Марком Робінсоном (Mark Robinson). У сучасних джерелах подані різноманітні погляди на поняття «краудсорсинг». Краудсорсинг застосовується в різних сферах діяльності – у бізнесі, суспільстві і навіть політиці. Краудсорсинг також використовується для оцінки функціональності або для тестування програмного забезпечення, ігор та веб-сайтів. Ця стратегія корисна для молодого підприємства, яке може дослідити приховані помилки до початку комерційного запуску продукту або послуги [4]. Комплекс перспективних технологій і підвищення ефективності краудсорсингу через Інтернет став об'єктом уваги комерційного інтересу ІТ-професіоналів, консультантів, SEOфахівців, зайнятих пошуковою оптимізацією сайтів. Використання індивідуального і колективного споживчого досвіду, інтелекту і комунікаційного потенціалу сприяє підвищенню конкурентоспроможності товару, бренду. Типовим прикладом краудсорсингу може слугувати створення «Вікіпедії» (загальнодоступної вільної багатомовної онлайн-енциклопедії), коли волонтери з різних країн наповнюють цю бібліотеку новою інформацією та редагують її без відшкодування оплати праці. Цю роботу можна класифікувати як роботу у свій вільний час, з метою здобуття досвіду або зв'язків, або просто як хобі.

Краудфандинг (Crowdfunding) - практика фінансування проекту або підприємства за рахунок залучення грошових вкладів від великої кількості людей. Краудфандинг являється окремим випадком краудсорсингу. Сучасна модель краудфандинга, як правило, ґрунтується на трьох типах суб'єктів: ініціатор проекту, який пропонує ідею або проект, які будуть фінансуватися, окремих осіб або груп, які підтримують ідею і готові її фінансувати, і «платформа», що об'єднує боки разом, щоб запустити цю ідею.[5]. Краудфандинг є відносно новим методом фінансування проектів за допомогою Інтернету. Після вдалих втілень у галузі некомерційних культурних і соціальних проектів краудфандинг набирає свою силу і у галузі фінансування стартапів і локальних бізнесів. Громадяни України теж досить активно долучилися до новітніх технологій презентації своїх ідей і збору коштів як шляхом використання іноземних краудфандингових веб-сайтів, так і власних українських. Краудфандингова кампанія Oculus VR, зі створення інноваційних очок віртуальної реальності Oculus Rift, виявилася настільки успішною, що багато відомих корпорацій світу зацікавилися продуктом і з дуже великою поспіхом почали розробляти свої аналоги ще до офіційного виходу і роздрібних продажів ОкулусРифт. 1-го серпня 2012 була розпочата краудфандингова кампанія на Kickstarter, метою якої було фінансування подальшого розвитку продукту. Протягом 4-х годин відразу після початку зборів було зібрано спочатку вимагали суммасредств в 250 тис. Доларів, за 36 годин - більше 1-го мільйона доларів. У сумі за місяць вдалося зібрати трохи менше 2,5 мільйона доларів від 9,5 тисяч осіб. 25-го березня 2014-го року компанія Oculus VR була викуплена компанією Facebook за 400 млн. Доларів грошима та акціями Facebook на суму 1,6 млрд. Доларів. Марк Цукерберг, керівник Facebook, повідомив, що бачить в Oculus Rift і пристроях віртуальної реальності основу для нового покоління комп'ютерних технологій, що йдуть на зміну смартфонам [6].

Отже, можна дійти висновку, що краудфандинг підходить для розвитку бізнесу на ранніх стадіях, тобто для тих підприємств, яким потрібно, наприклад, завершити виготовлення прототипів і почати масове виробництво першого продукту. Якщо йдеться про прості проекти та невеликий обсяг фінансування, краудфандингові платформи – ідеальне місце для початку просування підприємства. Бізнес-ангели можуть стати гарним вибором для підприємств, які вже мають постійну клієнтську базу і хочуть розвивати свій бізнес. Такі інвестори можуть забезпечити великі вкладення в розвиток малого бізнесу та принести молодій компанії свій безцінний досвід. В цьому випадку треба чітко усвідомити, який відсоток акцій ви готові передати в чужі руки, і чи зможете ви бути досить гнучкими, щоб задовольняти потреби своїх інвесторів. Отже, прийняття рішення про той чи інший спосіб фінансування малого підприємництва, може бути дуже непростим. Кожен із цих варіантів має хороші та погані наслідки, які значно варіюються залежно від стартових даних компанії.

Література

1. Єрмак С. О., Лісниченко О. О. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні // Ефективна економіка. 2015. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4034>
2. Зеленський А.В. Теоретичні підходи до визначення сутності понять «фінансова політика» та «фінансовий механізм» / А.В. Зеленський // Економічний дискурс: Міжнародний збірник наукових праць. – 2014. – № 2. – С.172-175.
3. Бизнес-ангел, бизнес-ангелы. [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://www.progressive-management.com.ua/glossary-management/146-biznes-angel-business-angels/>
4. Так появился неологизм – Краудсорсинг. [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://crowdsourcing.ru/article/tak-poyavilsya-crowdsourcing>
5. Что такое краудсорсинг? [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://crowdsourcing.ru/article/what-is-the-crowdsourcing>
6. 10 самых перспективных украинских стартапов. [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://ain.ua/2014/01/14/507167>

УДК 336.71

Тетяна Іванова

*к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
t_ivanova_03@ukr.net*

НАПРЯМКИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

НАПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИННОВАЦИЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ

DIRECTIONS OF FINANCING INNOVATIONS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE

Анотація. В тезах розглянуто особливості інноваційного процесу в сільському господарстві та проаналізовано напрямки фінансування сільськогосподарських підприємств в Україні. З'ясовано, що в сучасних умовах необхідна зміна акцентів у фінансуванні сільськогосподарських підприємств, з метою забезпечення їх інноваційного розвитку.

Аннотация. В тезисах рассмотрены особенности инновационного процесса в сельском хозяйстве и проанализированы направления финансирования сельскохозяйственных предприятий в Украине. Установлено, что в современных условиях необходимо изменение акцентов в финансировании сельскохозяйственных предприятий, с целью обеспечения их инновационного развития.

Annotation. The thesis considers the peculiarities of the innovation process in agriculture and analyzes the directions of financing of agricultural enterprises in Ukraine. It has been found out that in today's conditions changes in the financing of agricultural enterprises are needed to ensure their innovative development.

Стале функціонування сільського господарства, а також інших сфер АПК України, забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних продовольчих товарів нерозривно пов'язані з активізацією інноваційних процесів. Ключовим елементом системи ефективного розвитку сільського господарства України є перехід до інноваційної моделі, що функціонує на технічному та технологічному переозброєнні галузі. Впровадження інновацій у всіх напрямках діяльності сільськогосподарських підприємств сприятиме: підвищенню продуктивності праці, економії різних видів ресурсів, скороченню витрат і зниженню собівартості сільськогосподарської продукції, нарощуванню обсягів та підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва.

На наш погляд, головною метою фінансування інновацій сільськогосподарських підприємств є розширення нових і поліпшення існуючих можливостей для вітчизняного